

Θεόφιλος – Ο ζωγράφος της Επανάστασης του 1821

Ο Θεόφιλος Χατζημιχαήλ (πραγματικό όνομα: **Θεόφιλος Κεφαλάς** ή **Κεφάλας** (Βαρειά Λέσβου, 1870 - Βαρειά Λέσβου, 24 Μαρτίου 1934), γνωστός απλά και ως **Θεόφιλος**, ήταν Έλληνας λαϊκός ζωγράφος της νεοελληνικής τέχνης και αγιογράφος. Κυρίαρχο στοιχείο του έργου του είναι η ελληνικότητά του και η εικονογράφηση της ελληνικής λαϊκής παράδοσης και ιστορίας.

Θεόφιλος, γνήσιος λαϊκός ζωγράφος. Αστεγος, περιπλανώμενος, παραμυθάς, αν και τραυλός. Επαιζε ακορντεόν κι αυτοσχεδίαζε κλέφτικα τραγούδια. Βρώμικος, ψειριασμένος. Φουστανελοφορεμένος και με στολίδια, ολοχρονίς σαν Μεγαλέξανδρος. Οι μεγάλοι των φώναζαν αχμάκη (αφελής, κουτός). Τα παιδιά τον πετροβολούσαν. Τύπος παράξενος, σαλός. Ενας «φτωχούλης του θεού», με σπάνια «προίκα» στην ψυχή και στο ζερβί του χέρι. Ζωγράφιζε μικρομάγαζα και σπιτικά, για λίγη τροφή. Πέθανε από δηλητηρίαση παραμονή της Εθνικής γιορτής στα 1934.

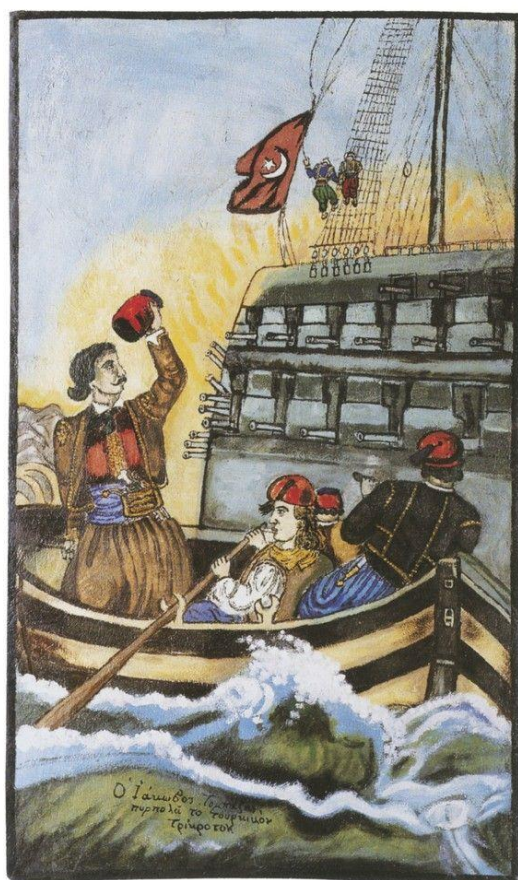
Γεώργιος Καραϊσκάκης, καζεΐνη, 1919

Ο Καραϊσκάκης στη μάχη του Φαλήρου, λάδι σε καμβά

Στο λημέρι του Κατσαντώνη

“Ο Ιάκωβος Τομπάζης πυρπολεί το τουρκικό τρίκροτον”, καζεΐνη, 1912

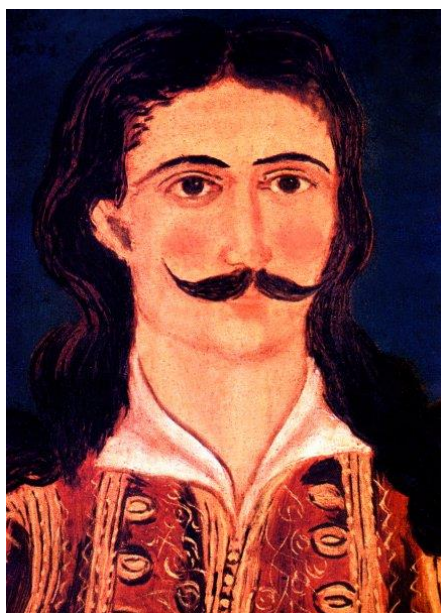

Από αριστερά προς τα δεξιά: Μάρκος Μπότσαρης, Οδυσσέας Ανδρούτσος, Αθανάσιος Διάκος. Έργο του Θεόφилου.

«Χρειάστηκε , όχι λίγες φορές, ν' αντιμετωπίσει τη βανανυσότητα. Με το πρώτο σήμα κινδύνου, είχε το προσκλητήριό του έτοιμο. Κι ολάκερη τότε η παρακαταθήκη των Ηρώων και των αγωνιστών έμπαινε σε κίνηση, με τ' αλόγατα, με τα δέντρα, με τα ποτάμια, έτοιμη ν' απολογηθεί για λογαριασμό του. Ήταν άλλωστε η φύση και ο ήρωας, τα δυο μοναδικά πράγματα που καμιά δύναμη δεν μπορούσε να του αφαιρέσει»

Ο αγαπημένος του ήρωας είναι ο Αθανάσιος Διάκος

Η Λεβέντια και το 1821 να νικάτε (Το Αθανάσιος Διάκος)
Ο ήρωας Αθανάσιος Διάκος ο μαρτυς του Ελληνικού Αγώνα

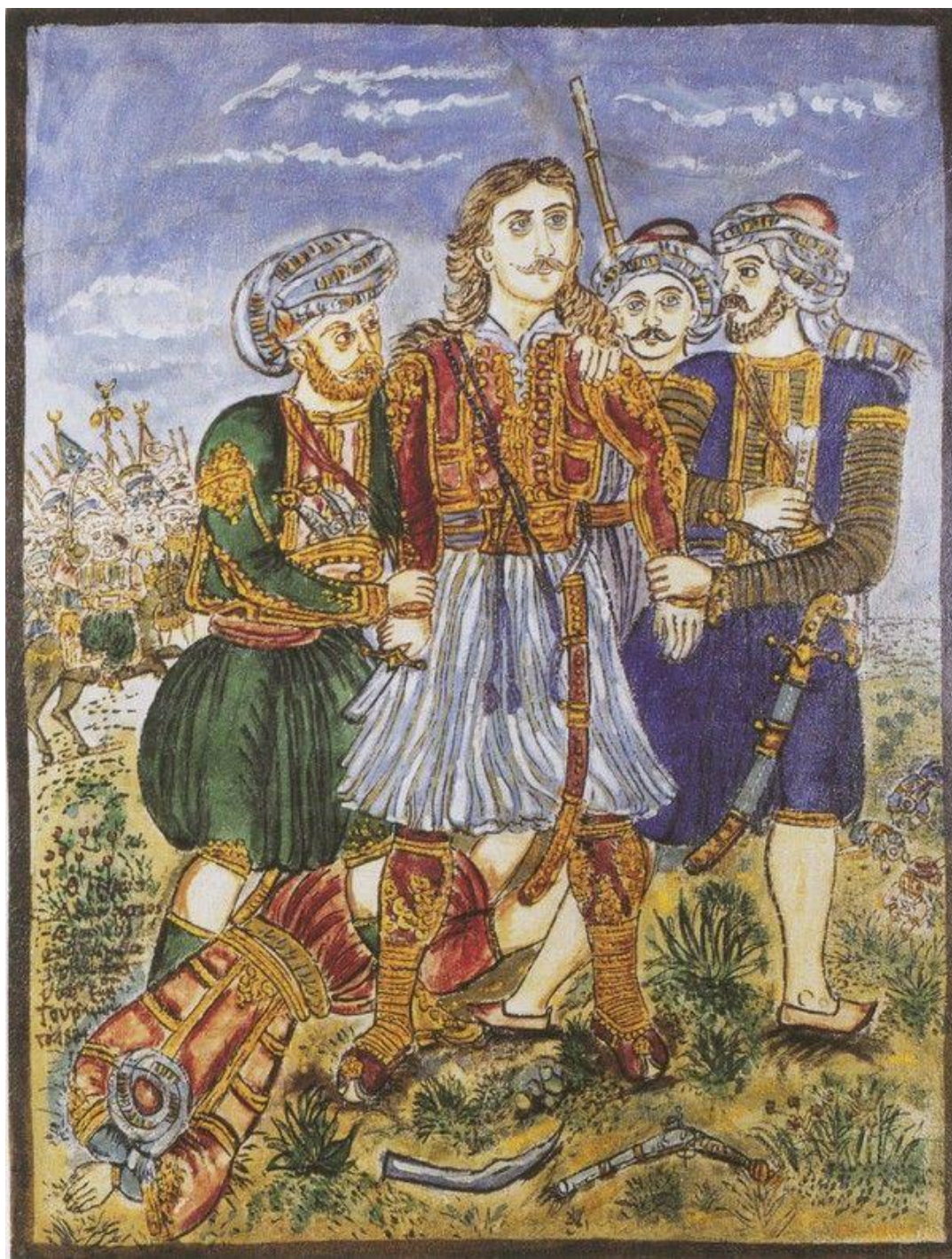

Έργον Θεοφίλου Γ. Χ. Μιχαήλ 1930.

③ *Hydrophilus* *Hydrophilus* (1891) p. 12, fig. 12. *Hydrophilus* (1891) p. 12, fig. 12.

1892

“Ο ήρωας Αθανάσιος Διάκος συλλαμβάνεται υπό των Τούρκων το 1821”, νωπογραφία, 1912

«Όταν ο Θεόφιλος ζωγραφίζει ήρωες του '21, οι φουστανέλες γίνονται λουλούδια στους αγρούς» Στρατής Ελευθεριάδης

“Ο θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη το 1823”, καζεΐνη σε καμβά

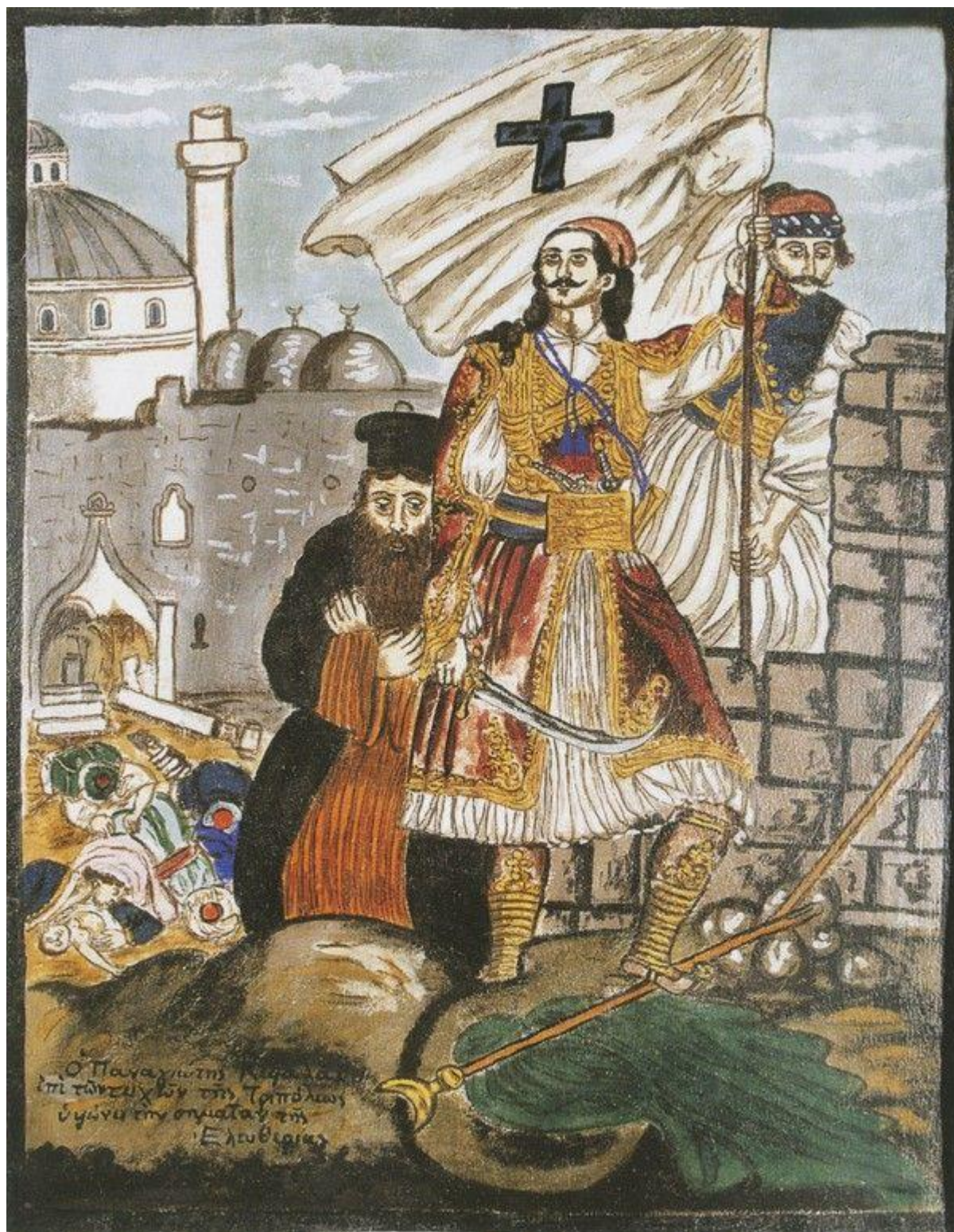

“Ο Μάρκος Βότσαρης, η μάχη στο Κεφαλόβρυσο Καρπενησίου, χάνι του Ρήग्γα”,
νωπογραφία

Όπως κι φανερή προσήλωσή στους ήρωες δεν είναι παρά η συμβολική ανάθεση των ελπίδων ενός ταπεινού που ζητά ν' ακεραιωθεί μες στα αισθήματά του, προς τις δυνάμεις που ξεπερνούν τον άνθρωπο» Οδ. Ελύτης

Ρήγας – Κοραΐς. Έργο του Θεόφιλου

Ο Παναγιώτης Κεφάλας επί των τειχών της Τριπόλεως υψώνει την σημαίαν της ελευθερίας”

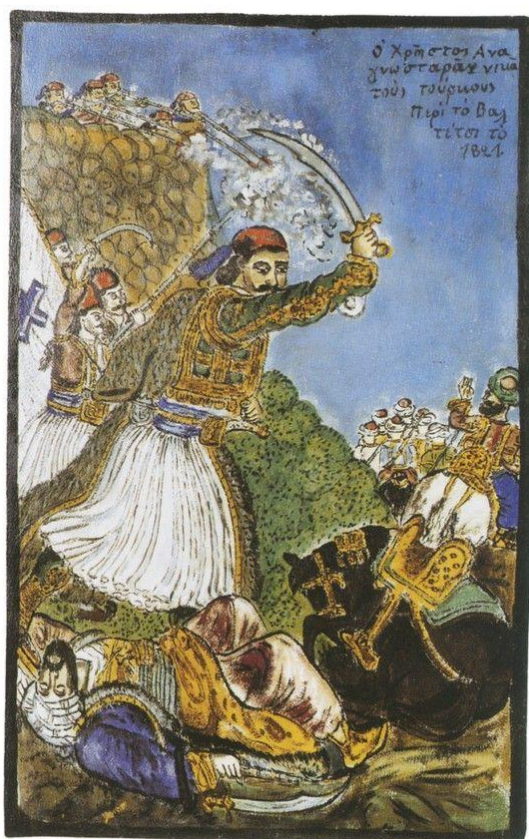

“Ο μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλογεί την σημαίαν της ελευθερίας το 1821”,
νοπογραφία, 1912

Ο Γιάννης Τσαρούχης έγραφε πως ο Θεόφιλος «(...) κάθε 25η Μαρτίου, ντυνόταν με φουστανέλες και πήγαινε στο Βερχανέ του ελληνικού προξενείου». Ντυμένος με αυτά παρίστανε πατριωτικά και ηρωικά θέματα και μετά, μαζί με το «μπουλούκι» του, έβγαζε αναμνηστικές φωτογραφίες (κάποιες σώθηκαν στη Σμύρνη).

Οι γιγαντομάχοι ήρωες Σταμάτης Νικηταράς, Ιωάννης Γκούρας και Οδυσσέας Ανδρούτσος, καζεΐνη

“Ο Χρήστος Αναγνωσταράς νικά τους Τούρκους στο Βαλτέτσι το 1821”

“Ο Πέτρος Μαυρομιχάλης επαναστατών την Μεσσηνίαν”, νωπογραφία

«Δεν ξέρω την ιστορία όπως οι δάσκαλοι από τα βιβλία, την ξέρω όπως τη λέει ο τόπος και τα τραγούδια του. Η ιστορία είναι άνεμος που την καταλαβαίνεις όταν την ανασαίνεις.» έλεγε ο Θεόφιλος.

Στη φωτογραφία εξωφύλλου ο Θεόφιλος, φορώντας τη φουστανέλα που δεν αποχωριζόταν ποτέ, μαζί με την αδελφή του Ειρήνη, το 1904